

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل تنظیم مقررات

اداره مطالعات و مقررات

دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال

صندوق‌های قرض‌الحسنه

زمستان ۱۴۰۳

اصلاحی بهار ۱۴۰۵

بسمه تعالی

«دستور العمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق های قرض الحسنه»

به استناد بند «الف» ماده (۳۷) قانون «بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران»، بند (الف) ماده (۲۱) «قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، جزء (۲) بند (ج) ماده (۹) «قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران» مصوب مورخ ۱۴۰۳/۳/۱ مجلس شورای اسلامی ایران و در چارچوب «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» مصوب ۱۳۳۷/۹/۵، «دستور العمل اجرایی تأسیس، فعالیت، نظارت و انحلال صندوق های قرض الحسنه» که از این پس به اختصار «دستور العمل» نامیده می شود، به شرح زیر تدوین می گردد.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- اصطلاحاتی که در این دستور العمل به کار رفته است، به شرح زیر تعریف می شود:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛
۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانک یا مؤسسه اعتباری غیر بانکی که به موجب قانون و یا با اجازه نامه بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی قرار دارد؛

۱-۳- صندوق قرض الحسنه خرد: صندوق قرض الحسنه فاقد شعبه که در قالب مؤسسه غیر تجاری موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» تحت نظارت بانک مرکزی به عملیات قرض الحسنه اشتغال دارد و حداقل سرمایه ثبتی آن مبلغ یک میلیارد ریال می باشد؛

۱-۴- صندوق قرض الحسنه کوچک: صندوق قرض الحسنه فاقد شعبه که در قالب مؤسسه غیر تجاری موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» تحت نظارت بانک مرکزی به عملیات قرض الحسنه اشتغال دارد و حداقل سرمایه ثبتی آن مبلغ پنج میلیارد ریال می باشد؛

۱-۵- صندوق قرض الحسنه متوسط: صندوق قرض الحسنه ای که در قالب مؤسسه غیر تجاری موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» تحت نظارت بانک مرکزی به عملیات قرض الحسنه اشتغال دارد و حداقل سرمایه ثبتی آن مبلغ بیست و پنج میلیارد ریال می باشد؛

۱-۶- صندوق قرض الحسنه بزرگ: صندوق قرض الحسنه ای که در قالب مؤسسه غیر تجاری موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» تحت نظارت بانک مرکزی به عملیات قرض الحسنه اشتغال دارد و حداقل سرمایه ثبتی آن مبلغ ده هزار میلیارد ریال می باشد؛

۱-۷- صندوق: صندوق قرض الحسنه اعم از صندوق قرض الحسنه خرد، صندوق قرض الحسنه کوچک، صندوق قرض الحسنه متوسط، صندوق قرض الحسنه بزرگ که در قالب مؤسسه غیر تجاری موضوع بند (الف) ماده (۲) «آیین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری» تحت نظارت بانک مرکزی

فعالیت می نماید؛

۸-۱- عملیات قرض الحسنه: انجام هرگونه فعالیت به منظور اخذ سپرده و اعطای وام قرض الحسنه؛

۹-۱- مشتری: اشخاص حقیقی یا حقوقی متقاضی استفاده از خدمات صندوق؛

۱۰-۱- خدمات پایه: خدماتی که طبق مقررات مربوط، پیش نیاز و لازمه ارائه سایر خدمات توسط صندوق است و

پس از آن، مشتری به منظور اخذ خدمات مکرر و متمادی، به صندوق مراجعه می‌کند؛

۱۱-۱- شعبه: واحد عملیاتی از صندوق قرض الحسنه متوسط و بزرگ که در چارچوب این دستورالعمل مجاز به انجام

تمام یا بخشی از عملیات صندوق قرض الحسنه متوسط و بزرگ می‌باشد؛

۱۲-۱- اجازه‌نامه تأسیس: اجازه‌نامه کتبی بانک مرکزی برای ثبت صندوق در مرجع ثبتی؛

۱۳-۱- اجازه‌نامه فعالیت: اجازه‌نامه کتبی بانک مرکزی برای شروع یا ادامه فعالیت صندوق؛

۱۴-۱- مازاد غیرقابل تخصیص: مازاد درآمدها بر هزینه‌های صندوق؛

۱۵-۱- کسری: مازاد هزینه‌ها بر درآمدهای صندوق؛

۱۶-۱- منابع نقدی: سرمایه و ارقام نقدی بدهی‌های صندوق مشتمل بر سپرده‌های قرض الحسنه پس‌انداز، وجوه اداره

شده، کارمزد قرض الحسنه اعطایی، سود ناشی از سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار نزد مؤسسات

اعتباری، کمک‌های نقدی بلاعوض، وصایای نقدی، وقف و حبس پول.

ماده ۲- بانک مرکزی ظرف مدت سه‌ماه از تصویب این دستورالعمل چارچوب امور نظارتی صندوق‌های قرض الحسنه

(شامل فرآیند تأسیس، فعالیت، نظارت، گزیر و...) را با استفاده از ظرفیت بانک‌های قرض الحسنه یا سازمان

اقتصاد اسلامی ایران یا کانون‌های صندوق‌های قرض الحسنه، به تصویب هیأت‌عالی می‌رساند.

تبصره- تعیین و اخذ میزان سپرده قانونی صندوق توسط بانک مرکزی تعیین می‌گردد.

فصل دوم- مقررات ناظر بر تأسیس صندوق

بخش اول: مقررات مشترک انواع صندوق

ماده ۳- تأسیس صندوق، با اخذ اجازه‌نامه تأسیس و با رعایت شرایط مقرر در این دستورالعمل مجاز می‌باشد.

ماده ۴- تأسیس و فعالیت صندوق در چارچوب اساسنامه مورد تأیید بانک مرکزی که عیناً در مرجع ثبت شرکت‌ها به ثبت

برسد، مجاز می‌باشد. هرگونه تغییر در اساسنامه صندوق باید به تأیید بانک مرکزی رسیده و سپس در مرجع

ثبت شرکت‌ها ثبت شود. اساسنامه یادشده، باید علاوه بر اهداف، سرمایه، مؤسسين، ارکان، انحلال و تصفیه

حداقل دربردارنده موارد زیر باشد:

۴-۱- تعداد و شرایط عمومی و تخصصی مؤسسين، اعضای هیأت‌امناء، اعضای هیأت‌مدیره و مدیرعامل؛

۴-۲- شیوه انتخاب اعضای هیأت‌امناء و هیأت‌مدیره از میان مؤسسين یا خارج از آن‌ها؛

۴-۳- روش‌های افزایش سرمایه؛

۴-۴- شیوه انتخاب بازرسی قانونی و حسابرسی مستقل.

تبصره- بانک مرکزی موظف است «اساسنامه نمونه» صندوق را ظرف مدت سه ماه پس از تاریخ تصویب این دستورالعمل در چارچوب مفاد این دستورالعمل و سایر قوانین و مقررات مربوط تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۵- مسئولیت اداره صندوق برعهده هیأت مدیره‌ای است که توسط هیأت امناء انتخاب می‌شوند.

ماده ۶- مؤسسين، اعضای هیأت امناء، اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق حسب مورد باید از شرایط ذیل برخوردار باشند:

۱-۶- دارا بودن تابعیت ایران؛

۲-۶- سکونت در ایران صرفاً برای اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل؛

۳-۶- نداشتن چک برگشتی رفع سوءاثر نشده در شبکه بانکی کشور؛

۴-۶- نداشتن بدهی غیر جاری به مؤسسات اعتباری؛

۵-۶- داشتن صلاحیت فردی به تشخیص بانک مرکزی؛

۶-۶- عدم سلب صلاحیت به عنوان عضو هیأت مدیره و مدیرعامل اشخاص تحت نظارت بانک مرکزی طی دو سال گذشته صرفاً برای عضو هیأت مدیره و مدیرعامل؛

۷-۶- عدم حجر و ورشکستگی؛

۸-۶- نداشتن سمت مدیرعامل، عضو هیأت مدیره در سایر صندوق‌های قرض الحسنه؛

تبصره ۱- تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق‌های قرض الحسنه خرد در زمان بکارگیری و تمدید دوره مسئولیت آنها در صورت احراز شرایط مندرج در بندهای (۱) الی (۷) این ماده به نحو مقتضی صادر می‌گردد.

تبصره ۲- تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق‌های قرض الحسنه کوچک در زمان بکارگیری و تمدید دوره مسئولیت آنها در صورت احراز تمامی شرایط مندرج در این ماده به نحو مقتضی صادر می‌گردد.

تبصره ۳- نحوه صدور تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای اعضاء هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق قرض الحسنه متوسط و صندوق قرض الحسنه بزرگ در زمان بکارگیری علاوه بر احراز شرایط مندرج در این ماده، براساس ضوابطی خواهد بود که توسط بانک مرکزی تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۴- مفاد بند ۶-۵ این ماده پیرامون ضرورت احراز صلاحیت‌های فردی اعضای هیأت مدیره و هیأت امناء

صندوق، نسبت به نماینده حقیقی اشخاص یاد شده (در مواردی که هیأت مدیره یا هیأت امناء صندوق شخص

حقوقی باشد) نیز لازم‌الرعايه می‌باشد.

ماده ۷- اکثریت اعضاء هیأت‌امناء صندوق از میان مؤسسين انتخاب می‌گردند. اعضاء هیأت‌امناء صندوق، در صورت عدم امکان ادامه مسئولیت به دلایلی نظیر فوت، حجر یا وقوع شرایط اضطراری، با تأیید بانک مرکزی و در صورت احراز شرایط مندرج در ماده ۶- با رعایت ترتیبات مشخص شده در این دستورالعمل قابل تغییر است. تبصره- اعضاء هیأت‌امناء صندوق‌های موجود که پیش از تصویب این دستورالعمل به فعالیت اشتغال داشته‌اند، در اجرای مفاد این ماده براساس ترتیبی که بانک مرکزی تعیین می‌نماید، در حکم مؤسسين می‌باشند.

ماده ۸- سرمایه اولیه صندوق باید به صورت نقدی توسط مؤسسين تأمین شود. آورده مؤسسين پس از واریز به حساب صندوق، از تملک آن‌ها خارج شده و متعلق به صندوق است. مازاد غیرقابل تخصیص صندوق متعلق به صندوق بوده و می‌تواند پس از طی مراحل قانونی، صرف افزایش سرمایه صندوق شود. کسری سالانه صندوق از محل مازاد غیرقابل تخصیص سال‌های قبل یا از محل سرمایه صندوق تأمین می‌شود.

ماده ۹- در صورت تأیید اساسنامه، احراز صلاحیت مؤسسين، اعضاء هیأت‌امناء، تودیع کامل سرمایه و همچنین احراز سایر شرایط موضوع این دستورالعمل ظرف مدت ۳۰ روز پس از تکمیل مدارک و مستندات لازم، اجازه‌نامه تأسیس صادر می‌گردد. مدت اعتبار اجازه‌نامه تأسیس، حداکثر شش‌ماه پس از صدور است. مؤسسين موظفند ظرف مدت یادشده، نسبت به ثبت صندوق در مرجع ثبتی و ارسال مدارک ثبتی اقدام نمایند. در غیر این صورت اجازه‌نامه تأسیس صادره ابطال می‌شود. اجازه‌نامه تأسیس صرفاً به منظور انجام امور ثبتی صادر می‌شود و شروع به فعالیت صندوق منوط به کسب اجازه‌نامه فعالیت است. تبصره- مهلت مقرر در این ماده برای ثبت صندوق و ارسال مدارک ثبتی، حداکثر تا سه ماه قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۱۰- پس از دریافت و تأیید مدارک ثبت صندوق در مرجع ثبتی و تمهید دیگر شرایط مقرر در این دستورالعمل، ظرف مدت ۳۰ روز اجازه‌نامه فعالیت صادر می‌گردد. شروع به فعالیت صندوق پیش از دریافت اجازه‌نامه فعالیت، ممنوع است.

تبصره ۱- اجازه‌نامه فعالیت صندوق برای بار اول با مدت اعتبار سه سال صادر می‌گردد و برای دفعات بعد، در صورت تأیید عملکرد صندوق، با مدت اعتبار حداکثر پنج سال قابل تمدید می‌باشد.

تبصره ۲- در صورتی که صندوق ظرف مدت حداکثر سه ماه از تاریخ اخذ اجازه‌نامه فعالیت، بدون عذر موجه به تشخیص بانک مرکزی، فعالیت خود را شروع نکند، اجازه‌نامه‌های تأسیس و فعالیت صندوق باطل می‌گردد. در این صورت، به تقاضای مجدد مؤسسين برای تأسیس صندوق، تا مدت سه سال ترتیب اثر نخواهد داد. چنانچه صندوق در مهلت سه ماهه مقرر، با عذر موجه به تشخیص بانک مرکزی فعالیت خود را شروع ننموده باشد، مهلت مزبور حداکثر به مدت یک ماه از سوی تمدید خواهد شد.

ماده ۱۱- اجازه‌نامه‌های تأسیس و فعالیت صندوق، در هیچ قالبی از جمله اجاره یا وکالت قابل انتقال و واگذاری به غیر نیست.

ماده ۱۲- تمام صندوق‌های تأسیس شده توسط وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی مشمول ضوابط دستورالعمل حاضر خواهند بود. تبصره- در صورتی که فعالیت صندوق‌های قرض‌الحسنه‌ای که بدون داشتن شخصیت حقوقی و بصورت محدود و غیررسمی توسط جمع‌های خانوادگی و مانند آن بدون استفاده از عنوان خاص، تابلو، سربرگ، پایگاه اینترنتی و هرگونه نماد یا ابزار دیگری که سپرده‌گیری از عموم را تداعی یا تبلیغ کند، فعالیت می‌کنند در شمول این دستورالعمل نمی‌باشد و نیاز به اخذ مجوز از بانک مرکزی ندارد. تشخیص صندوق‌های موضوع این ماده بر عهده بانک مرکزی می‌باشد.

بخش دوم: مقررات خاص تأسیس صندوق قرض‌الحسنه خرد

ماده ۱۳- اشخاص حقوقی علاوه بر رعایت مفاد ماده ۶-، در صورتی که انجام قرض‌الحسنه و یا امور خیریه و عام‌المنفعه به عنوان موضوع فعالیت در اساسنامه آن‌ها که به تأیید مرجع ذیصلاح رسیده است، قید شده باشد و براساس تأیید حسابرس مستقل یا بازرسی قانونی ایشان، مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت و اصلاحات بعدی آن نباشند و سرمایه ثبتی آن‌ها از حداقل سرمایه مورد نیاز جهت تأسیس و فعالیت صندوق قرض‌الحسنه خرد کمتر نباشد، می‌توانند به عنوان مؤسس صندوق قرض‌الحسنه خرد تقاضای خود را ارایه نمایند.

ماده ۱۴- حداقل مبلغ سرمایه نقدی مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت صندوق قرض‌الحسنه خرد معادل یک میلیارد ریال می‌باشد که باید تماماً قبل از صدور اجازه‌نامه تأسیس، پرداخت شده باشد.

ماده ۱۵- اعضای هیأت مؤسس/امناء صندوق موظف به رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در «تأمین سرمایه اولیه و نیز افزایش سرمایه صندوق» می‌باشند.

بخش سوم: مقررات خاص تأسیس صندوق قرض‌الحسنه کوچک

ماده ۱۶- اشخاص حقوقی علاوه بر رعایت مفاد ماده ۶-، در صورتی که انجام قرض‌الحسنه و یا امور خیریه و عام‌المنفعه به عنوان موضوع فعالیت در اساسنامه آن‌ها که به تأیید مرجع ذیصلاح رسیده است، قید شده باشد و براساس تأیید حسابرس مستقل یا بازرسی قانونی ایشان، مشمول ماده (۱۴۱) قانون تجارت و اصلاحات بعدی آن نباشند و سرمایه ثبتی آن‌ها از حداقل سرمایه مورد نیاز جهت تأسیس و فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک کمتر نباشد، می‌توانند به عنوان مؤسس صندوق قرض‌الحسنه کوچک تقاضای خود را ارایه نمایند.

ماده ۱۷- حداقل مبلغ سرمایه نقدی مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک معادل پنج میلیارد ریال می‌باشد که باید تماماً قبل از صدور اجازه‌نامه تأسیس، پرداخت شده باشد.

ماده ۱۸- سرمایه اولیه مؤسسين و آورده نقدی هیات امناء برای افزایش سرمایه صندوق نباید به طور مستقیم و یا غیرمستقیم از محل سپرده‌های تودیع شده نزد صندوق یا تسهیلات دریافتی از مؤسسات اعتباری و سایر مؤسسات پولی غیربانکی تأمین شده باشد. اعضای هیأت موسس/امناء صندوق باید با ارائه تعهد کتبی، رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در «تأمین سرمایه اولیه و نیز افزایش سرمایه صندوق» را متعهد گردند.

بخش چهارم: مقررات خاص تأسیس صندوق قرض الحسنه متوسط

ماده ۱۹- اشخاص حقوقی در صورتی که انجام قرض الحسنه و یا امور خیریه و عام‌المنفعه به عنوان موضوع فعالیت در اساسنامه آن‌ها که به تأیید مرجع ذی صلاح رسیده است، قید شده باشد، علاوه بر رعایت مفاد ماده ۶- در صورتی می‌توانند به عنوان مؤسس صندوق قرض الحسنه متوسط تقاضای خود را ارایه نمایند که حائز شرایط زیر باشند:

۱-۹-۱- ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده برای سه دوره مالی منتهی به تاریخ ارائه درخواست؛

۲-۹-۱- فاقد اظهارنظر مردود یا عدم اظهارنظر توسط حسابرس مستقل برای حداقل سه دوره مالی متوالی منتهی به تاریخ ارائه درخواست؛

۳-۹-۱- اخذ تأییدیه از حسابرس مستقل مبنی بر ثبات و تداوم فعالیت؛

ماده ۲۰- حداقل مبلغ سرمایه نقدی مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت صندوق قرض الحسنه متوسط معادل بیست و پنج میلیارد ریال می‌باشد که باید تماماً قبل از صدور اجازه‌نامه تأسیس، پرداخت شده باشد.

ماده ۲۱- سرمایه اولیه مؤسسين و آورده نقدی هیات امناء برای افزایش سرمایه صندوق متوسط نباید به طور مستقیم و یا غیرمستقیم از محل سپرده‌های تودیع شده نزد صندوق‌های مذکور یا تسهیلات دریافتی از مؤسسات اعتباری و سایر مؤسسات پولی غیربانکی تأمین شده باشد. اعضای هیأت موسس صندوق باید با ارائه تعهد کتبی، رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در «تأمین سرمایه اولیه» را متعهد گردند. تبصره- افزایش سرمایه صندوق منوط به احراز منشاء تأمین آن توسط بانک مرکزی می‌باشد.

بخش پنجم: مقررات خاص تأسیس صندوق قرض الحسنه بزرگ

ماده ۲۲- اشخاص حقوقی در صورتی که انجام قرض الحسنه و یا امور خیریه و عام‌المنفعه به عنوان موضوع فعالیت در اساسنامه آن‌ها که به تأیید مرجع ذیصلاح رسیده است، علاوه بر رعایت مفاد ماده ۶- در صورتی می‌توانند به

عنوان مؤسس صندوق قرض الحسنه بزرگ تقاضای خود را ارایه نمایند که حائز شرایط زیر باشند:

۱-۲۲- ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده برای سه دوره مالی منتهی به تاریخ ارائه درخواست؛

۲-۲۲- فاقد اظهارنظر مردود یا عدم اظهارنظر توسط حسابرس مستقل برای حداقل سه دوره مالی متوالی

منتهی به تاریخ ارائه درخواست؛

۲-۲۳- اخذ تأییدیه از حسابرس مستقل مبنی بر ثبات و تداوم فعالیت؛

۲-۲۴- نداشتن زیان انباشته در زمان ارائه درخواست.

تبصره- بانک مرکزی در موارد خاص می تواند در صورت احراز تمامی شرایط یادشده در این ماده به استثنای

داشتن زیان انباشته، با صلاحدید خود نسبت به صدور اجازه نامه تأسیس اقدام نماید.

ماده ۲۳- حداقل مبلغ سرمایه نقدی مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت صندوق قرض الحسنه بزرگ معادل ده هزار میلیارد

ریال می باشد که باید تماماً قبل از صدور اجازه نامه تأسیس، پرداخت شده باشد.

ماده ۲۴- سرمایه اولیه مؤسسين و آورده نقدی هیات امناء برای افزایش سرمایه صندوق بزرگ نباید به طور مستقیم و یا

غیرمستقیم از محل سپرده های تودیع شده نزد صندوق های مذکور یا تسهیلات دریافتی از مؤسسات اعتباری و

سایر مؤسسات پولی غیربانکی تأمین شده باشد و منوط به احراز منشاء تأمین آن توسط بانک مرکزی می باشد.

ماده ۲۵- مجوز تأسیس صندوق قرض الحسنه بزرگ در صورت احراز شرایط مندرج در این دستورالعمل صرفاً با تأیید

بانک مرکزی صادر می گردد.

تبصره- تأسیس صندوق های قرض الحسنه موضوع این ماده مشمول ماده (۲) نمی باشد.

فصل سوم- مقررات ناظر بر فعالیت صندوق

بخش اول: مقررات مشترک انواع صندوق

ماده ۲۶- فعالیت صندوق، صرفاً با اخذ اجازه نامه فعالیت و با رعایت شرایط مقرر در این دستورالعمل مجاز می باشد.

ماده ۲۷- صندوق صرفاً در قالب عقد قرض الحسنه به اخذ سپرده و اعطای وام مبادرت می نماید.

تبصره ۱- افتتاح هر نوع حساب سپرده غیر از حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز، از جمله حساب سپرده

قرض الحسنه جاری و حساب سپرده سرمایه گذاری مدت دار و نیز صدور دسته چک، دسته حواله، کارت

الکترونیکی و ابزارهای پرداخت مشابه توسط صندوق برای مشتریان، ممنوع است.

تبصره ۲- بانک مرکزی می تواند نسبت به تمهید شرایط لازم برای ارائه کارت الکترونیکی به مشتریان توسط

صندوق صرفاً از طریق بانک ها اقدام نماید.

ماده ۲۸- دریافت و پرداخت وجه نقد توسط صندوق، به ازای هر مشتری در هر روز تا سقف ۱۵۰ میلیون ریال مجاز

می باشد. هرگونه دریافت و پرداخت وجه نقد بیش از مبلغ مزبور توسط صندوق ممنوع است.

ماده ۲۹- منابع صندوق از محل های زیر قابل تأمین می باشد:

۱-۲۹- سرمایه صندوق؛

۲۹-۲- سپرده قرض الحسنه پس انداز؛

۲۹-۳- وجوه اداره شده؛

۲۹-۴- کارمزد قرض الحسنه اعطایی؛

۲۹-۵- سود ناشی از سپرده سرمایه گذاری مدت دار نزد مؤسسات اعتباری؛

۲۹-۶- کمک های نقدی و غیرنقدی بلاعوض اشخاص حقیقی و حقوقی؛

۲۹-۷- موقوفات و وصایا؛

۲۹-۸- حبس پول؛

۲۹-۹- سایر منابع به پیشنهاد صندوق و تأیید بانک مرکزی.

تبصره ۱- دریافت کمک های نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی، در صورتی که هیچ گونه تعهدی مبنی بر اعطای قرض الحسنه، استرداد یا اعطای امتیاز و امثال آن، برعهده صندوق نباشد و با رعایت ضوابط و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مجاز است.

تبصره ۲- مازاد غیرقابل تخصیص صندوق قابل تقسیم نبوده و باید در صورت های مالی صندوق تحت همین عنوان ثبت شود.

تبصره ۳- دریافت کمک های غیرنقدی و افزایش سرمایه صندوق از این محل با رعایت شیوه نامه ابلاغی بانک مرکزی در این خصوص مجاز می باشد.

ماده ۳۰- مصارف صندوق عبارتند از:

۳۰-۱- قرض الحسنه اعطایی؛

۳۰-۲- هزینه های جاری صندوق؛

۳۰-۳- خرید دارایی های ثابت و تجهیزات و ملزومات مورد نیاز صندوق؛

۳۰-۴- سپرده سرمایه گذاری مدت دار نزد مؤسسات اعتباری؛

۳۰-۵- سپرده قرض الحسنه جاری نزد مؤسسات اعتباری؛

۳۰-۶- سایر مصارف به پیشنهاد صندوق و تأیید بانک مرکزی.

تبصره ۱- صندوق های قرض الحسنه خرد و کوچک مجاز می باشند در صورت داشتن مازاد غیرقابل تخصیص و انجام تکالیف مربوط به افزایش سرمایه، با تصویب دوسوم اعضای هیأت مدیره و تأیید هیأت امناء، بخشی از مازاد غیرقابل تخصیص خود را صرف امور خیریه، نمایند. موارد مصرف نیز باید به تأیید هیأت امناء برسد و در صورت های مالی صندوق افشاء شود. انجام مصارف موضوع این ماده برای صندوق هایی که چنین اقداماتی در اساسنامه آنها پیش بینی نشده، مجاز نیست.

تبصره ۲- صندوق قرض الحسنه متوسط و بزرگ مجاز است در صورت داشتن مازاد غیرقابل تخصیص و انجام تکالیف مربوط به افزایش سرمایه، با تصویب دوسوم اعضای هیأت مدیره و تأیید هیأت اماناء، حداکثر تا سقف یک دهم مازاد غیرقابل تخصیص خود را از طریق مؤسسات خیریه دارای مجوز از نهادهای ذی ربط صرف امور خیریه نماید. موارد مصرف نیز باید به تأیید هیأت اماناء برسد و در صورت های مالی صندوق افشاء شود. انجام مصارف موضوع این ماده برای صندوق هایی که چنین اقداماتی در اساسنامه آنها پیش بینی نشده، مجاز نیست.

ماده ۳۱- صندوق موظف است به منظور مدیریت ریسک نقدینگی، همواره حداقل ۵ درصد و حداکثر ۱۰ درصد کل

منابع نقدی را به صورت سپرده سرمایه گذاری مدت دار نزد مؤسسات اعتباری نگهداری نماید. صندوق موظف است

این موضوع را در مفاد قراردادهای سپرده گیری درج نماید. صندوق های قرض الحسنه خرد، کوچک، متوسط و بزرگ

می توانند حداکثر به ترتیب ۲۰، ۱۵، ۱۰ و ۱۰ درصد کل منابع نقدی را در قالب سپرده سرمایه گذاری مدت دار نزد

مؤسسات اعتباری نگهداری نمایند.

تبصره- برداشت از سپرده مذکور به نحوی که مانده سپرده مذکور به کمتر از ۵ درصد برسد، توسط صندوق صرفاً با اخذ مجوز از بانک مرکزی امکان پذیر می باشد.

ماده ۳۲- هزینه های جاری صندوق، از محل کارمزد تسهیلات اعطایی، مازاد غیرقابل تخصیص، کمک های خیرین، سود سپرده سرمایه گذاری مدت دار و سایر درآمدها تأمین و پرداخت می شود.

ماده ۳۳- مبلغ قرض الحسنه قابل پرداخت به هر شخص از محل وجوه اداره شده توسط صندوق، حداکثر معادل دو برابر سقف مبلغ قابل پرداخت قرض الحسنه توسط همان صندوق می باشد.

تبصره- در مواردی که سپرده تودیع شده نزد صندوق از نوع «وجوه اداره شده» باشد، سپرده گذار می تواند افرادی را برای دریافت قرض الحسنه به صندوق معرفی کند. در این صورت، ضمانت قرض الحسنه پرداختی برعهده سپرده گذار بوده و صندوق نسبت به اقساط باز پرداخت نشده، در مقابل سپرده گذار تعهدی ندارد.

ماده ۳۴- حداکثر نرخ کارمزد قرض الحسنه اعطایی صندوق توسط بانک مرکزی تعیین و ابلاغ می شود.

ماده ۳۵- حداکثر مدت بازپرداخت قرض الحسنه اعطایی صندوق ۶۰ ماه است.

تبصره- حداکثر مدت زمان بازپرداخت قرض الحسنه اعطایی از محل وجوه اداره شده صندوق، دو سه برابر مدت زمان بازپرداخت قرض الحسنه اعطایی توسط همان صندوق می باشد.

ماده ۳۶- صندوق موظف به رعایت ضوابط ناظر بر طبقه بندی دارایی های مؤسسات اعتباری و نحوه محاسبه ذخیره مطالبات مؤسسات اعتباری می باشد.

تبصره- صندوق قرض الحسنه خرد از مفاد این ماده مستثنی می باشد.

ماده ۳۷- مشروط نمودن اعطای قرض الحسنه به سپرده‌گذاری و گردش حساب به هر نحو، ممنوع است. صندوق می‌تواند بدون تعهد و قرارداد با سپرده‌گذار، جهت استفاده از قرض الحسنه اعطایی برای سپرده‌گذاران حق تقدم قائل گردد.

ماده ۳۸- اعطای قرض الحسنه توسط صندوق، به اعضای هیأت امناء، اعضای هیأت مدیره، مدیرعامل و سایر کارکنان صندوق در چارچوب ضوابط، مقررات و رویه‌های اعطای قرض الحسنه به عموم، بلامانع بوده و حسب مورد باید در صورت‌های مالی سالانه صندوق به صورت مستقل درج گردد.

ماده ۳۹- صندوق موظف است؛ در هر زمان حداقل معادل ۷۰ درصد از مجموع منابع نقدی خود را صرف اعطای قرض الحسنه نماید.

ماده ۴۰- در صورت مواجهه صندوق با کسری نقدینگی در زمان فعالیت صندوق، هیأت امناء صندوق موظف به تأمین منابع لازم می‌باشد و تأمین آن از محل منابع بانک مرکزی ممنوع است.

تبصره- اطلاع‌رسانی مفاد این بند از طریق درج در اجازه‌نامه فعالیت صندوق یا به طرق مقتضی دیگر صورت می‌پذیرد.

ماده ۴۱- مسئولیت جبران خسارت در خصوص ضرر و زیان وارده به اموال سپرده‌گذاران بر عهده هیأت‌امنائی صندوق می‌باشد.

ماده ۴۲- انجام اقدامات زیر توسط صندوق ممنوع است:

۱-۴۲- ارائه خدمات پایه به صورت غیر حضوری؛

۲-۴۲- ارائه خدمات اینترنتی خارج از ضوابط و مقررات ابلاغی بانک مرکزی؛

۳-۴۲- درگاه پرداخت اینترنتی به استثناء صندوق قرض الحسنه بزرگ؛

۴-۴۲- انجام قرعه‌کشی و اعطای جایزه به سپرده‌گذاران صندوق؛

۵-۴۲- وصول چک اشخاص حقیقی و حقوقی؛

۶-۴۲- افتتاح حساب قرض الحسنه پس‌انداز و جاری ارزی؛

۷-۴۲- ایجاد هرگونه باجه، دفتر مستقل و موارد مشابه؛

۸-۴۲- انجام هرگونه تبلیغات توسط صندوق مغایر با مفاد ضوابط ابلاغی بانک مرکزی.

تبصره- صندوق مجاز به صدور/درخواست صدور چک (عادی/تضمین شده) در وجه مشتری از محل سپرده خود نزد مؤسسات اعتباری و نیز وصول چک‌هایی است که صادرکننده آن مشتری و ذینفع آن صندوق باشد.

ماده ۴۳- استفاده از دستگاه کارتخوان در صندوق با رعایت ضوابط و مقررات ابلاغی بانک مرکزی و منوط به تحقق

شرایط زیر امکان‌پذیر است:

۴۳-۱- دستگاه کارتخوان به نام صندوق باشد؛

۴۳-۲- حساب سپرده متصل به دستگاه کارتخوان به نام صندوق باشد؛

۴۳-۳- برای دستگاه کارتخوان مربوط پرونده مالیاتی فعال وجود داشته باشد؛

۴۳-۴- دستگاه کارتخوان فقط از نوع ثابت باشد.

تبصره- استفاده از دستگاه کارتخوان خارج از محل فعالیت صندوق/شعبه، اکیداً ممنوع است.

ماده ۴۴- صندوق‌های قرض‌الحسنه خرد، کوچک و متوسط مجازند، به منظور مدیریت کسری نقدینگی صرفاً پس از اخذ مجوز از بانک مرکزی، در قالب عقد قرض‌الحسنه و حداکثر به میزان سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار صندوق موضوع ماده ۳۱- از مؤسسات اعتباری تسهیلات دریافت نمایند.

تبصره ۱- تا زمان تسویه کامل تسهیلات اخذ شده، دریافت تسهیلات قرض‌الحسنه جدید توسط صندوق‌های قرض‌الحسنه موضوع این ماده امکانپذیر نمی‌باشد.

تبصره ۲- دریافت هرگونه تسهیلات از مؤسسات اعتباری توسط صندوق قرض‌الحسنه بزرگ ممنوع می‌باشد.

ماده ۴۵- دارایی‌های صندوق نباید به‌عنوان وثیقه هرگونه تعهدی برای شخص دیگری مورد استفاده قرار گیرد.

بخش دوم: مقررات خاص فعالیت صندوق قرض‌الحسنه خرد

ماده ۴۶- مانده سپرده‌های اخذ شده (به استثناء وجوه اداره شده) توسط صندوق قرض‌الحسنه خرد در هر زمان نباید از چهل برابر مجموع سرمایه ثبت شده صندوق قرض‌الحسنه خرد بیشتر شود. در هر حال مانده مجموع منابع نقدی صندوق قرض‌الحسنه خرد (به استثناء کارمزد قرض‌الحسنه اعطایی و سود ناشی از سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار) نباید بیش از یکصد میلیارد ریال باشد.

تبصره - در صورتی که مانده سپرده‌های اخذ شده توسط صندوق قرض‌الحسنه خرد (به استثناء وجوه اداره شده نزد صندوق) به بیش از چهل برابر مجموع سرمایه ثبتي صندوق افزایش یابد، صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه نسبت به افزایش سرمایه و یا کاهش سپرده‌های اخذ شده اقدام نماید.

ماده ۴۷- خرید دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود و سایر تجهیزات و ملزومات برای اداره امور صندوق حداکثر معادل سرمایه ثبتي مجاز است.

ماده ۴۸- حداکثر مبلغ قرض‌الحسنه قابل پرداخت به هر شخص توسط صندوق قرض‌الحسنه خرد پانصد میلیون ریال می‌باشد.

ماده ۴۹- صندوق قرض‌الحسنه خرد موظف است منابع نقدی خود را حداکثر در یک مؤسسه اعتباری با اعلام قبلی به بانک مرکزی در قالب قرض‌الحسنه سپرده‌گذاری نماید تا از محل آن نسبت به اعطای قرض‌الحسنه و یا پرداخت

سایر هزینه‌ها اقدام کند. نگهداری منابع نقدی صندوق در حساب‌های سپرده‌ای که به نام صندوق نیست، ممنوع می‌باشد.

تبصره - سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار موضوع بند ۴-۳۰ می‌تواند در یک مؤسسه اعتباری دیگر غیر از مؤسسات اعتباری مورد اشاره در این ماده سپرده‌گذاری گردد.

ماده ۵۰- صندوق قرض‌الحسنه خرد موظف است تمامی عملیات و اسناد خود را براساس ضوابطی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می‌شود، در سیستم‌های حسابداری و بستر سامانه نظارتی بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۵۱- هیأت‌امنا صندوق قرض‌الحسنه خرد در صورت عدم ارائه تأییدیه فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فرآجا) در خصوص محل فعالیت موظف به ارایه تعهدنامه محضری مبنی بر تقبل مسئولیت جبران هرگونه ضرر و زیان وارده به اموال سپرده‌گذاران ناشی از مشکلات امنیتی صندوق از جمله سرقت می‌باشند.

تبصره - جابجایی محل صندوق قرض‌الحسنه خرد پس از اطلاع به بانک مرکزی صرفاً در شهر محل فعالیت مندرج در اساسنامه صندوق امکان‌پذیر می‌باشد.

بخش سوم: مقررات خاص فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک

ماده ۵۲- مانده سپرده‌های اخذ شده (به استثناء وجوه اداره شده) توسط صندوق قرض‌الحسنه کوچک در هر زمان نباید از سی برابر مجموع سرمایه ثبت‌شده صندوق قرض‌الحسنه کوچک بیشتر شود، در هر حال، مانده مجموع منابع نقدی صندوق قرض‌الحسنه کوچک (به استثناء کارمزد قرض‌الحسنه اعطایی و سود ناشی از سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار) بیش از هزار میلیارد ریال نباشد.

تبصره - در صورتی که مانده سپرده‌های اخذ شده توسط صندوق قرض‌الحسنه کوچک (به استثناء وجوه اداره شده) به بیش از سی برابر مجموع سرمایه ثبتي صندوق افزایش یابد، صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت سه‌ماه نسبت به افزایش سرمایه و یا نسبت به کاهش سپرده‌های اخذ شده اقدام نماید.

ماده ۵۳- خرید دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود و سایر تجهیزات و ملزومات برای اداره امور صندوق حداکثر معادل سرمایه ثبتي مجاز است.

ماده ۵۴- حداکثر مبلغ قرض‌الحسنه قابل پرداخت به هر شخص توسط صندوق قرض‌الحسنه کوچک یک میلیارد ریال می‌باشد.

ماده ۵۵- صندوق قرض‌الحسنه کوچک موظف است منابع نقدی خود را حداکثر در دو مؤسسه اعتباری با اعلام قبلی به بانک مرکزی در قالب قرض‌الحسنه سپرده‌گذاری نماید تا از محل آن نسبت به اعطای قرض‌الحسنه و یا پرداخت سایر هزینه‌ها اقدام کند. نگهداری منابع نقدی صندوق در حساب‌های سپرده‌ای که به نام صندوق نیست، ممنوع می‌باشد.

تبصره- سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار موضوع بند ۴-۳۰- می‌تواند در یکی از مؤسسات اعتباری مورد اشاره در این ماده سپرده‌گذاری گردد.

ماده ۵۶- صندوق قرض‌الحسنه کوچک موظف است تمامی عملیات و اسناد خود را براساس ضوابطی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می‌شود، در سیستم‌های حسابداری و بستر سامانه نظارتی بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۵۷- محل فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک باید مورد تأیید فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فرآجا) باشد.

تبصره- جایجایی محل فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک پس از اخذ مجوز صرفاً در شهر محل فعالیت مندرج در اساسنامه صندوق امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۵۸- صندوق قرض‌الحسنه خرد، در صورت سپری شدن حداقل دو سال از شروع فعالیت براساس اجازه‌نامه فعالیت صادره مبتنی بر مفاد این دستورالعمل، تایید عملکرد در چارچوب ضوابط مربوطه، افزایش سرمایه به میزان مورد نیاز و تطبیق آن با شرایط و الزامات تعیین شده در دستورالعمل با اخذ مجوز می‌تواند به صندوق قرض‌الحسنه کوچک تبدیل شود.

ماده ۵۹- اجازه‌نامه فعالیت صندوق قرض‌الحسنه کوچک، می‌تواند در نتیجه اعمال اقدامات نظارتی و یا در صورت درخواست آن صندوق، با رعایت مفاد این دستورالعمل به صندوق قرض‌الحسنه خرد تبدیل گردد.

بخش چهارم: مقررات خاص فعالیت صندوق قرض‌الحسنه متوسط

ماده ۶۰- مانده سپرده‌های اخذ شده توسط صندوق قرض‌الحسنه متوسط (به استثناء وجوه اداره شده) در هر زمان نباید از بیست برابر مجموع سرمایه ثبت شده صندوق قرض‌الحسنه متوسط بیشتر شود، به شرط آنکه، مانده مجموع منابع نقدی صندوق قرض‌الحسنه متوسط (به استثناء کارمزد قرض‌الحسنه اعطایی و سود ناشی از سپرده سرمایه‌گذاری مدت‌دار) بیش از سی هزار میلیارد ریال نباشد.

تبصره- در صورتی که مانده سپرده‌های اخذ شده (به استثناء وجوه اداره شده تودیع شده نزد صندوق) توسط صندوق قرض‌الحسنه متوسط به بیش از بیست برابر مجموع سرمایه ثبتی صندوق افزایش یابد، صندوق موظف است حداکثر ظرف مدت سه‌ماه نسبت به افزایش سرمایه و یا نسبت به کاهش سپرده‌های اخذ شده اقدام نماید.

ماده ۶۱- خرید دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود و سایر تجهیزات و ملزومات برای اداره امور صندوق قرض‌الحسنه متوسط حداکثر معادل هفتاد درصد سرمایه ثبتی مجاز است.

ماده ۶۲- حداکثر مبلغ قرض‌الحسنه قابل پرداخت به هر شخص توسط صندوق متوسط یک و نیم میلیارد ریال می‌باشد.

ماده ۶۳- صندوق قرض الحسنه متوسط موظف است منابع نقدی خود را حداکثر در سه مؤسسه اعتباری با اعلام قبلی به بانک مرکزی در قالب قرض الحسنه سپرده گذاری نماید تا از محل آن نسبت به اعطای قرض الحسنه و یا پرداخت سایر هزینه ها اقدام کند. نگهداری منابع نقدی صندوق در حساب های سپرده ای که به نام صندوق نیست، ممنوع می باشد.

تبصره- سپرده سرمایه گذاری مدت دار موضوع بند ۴-۳۰- می تواند در یکی از مؤسسات اعتباری مورد اشاره در این ماده سپرده گذاری گردد.

ماده ۶۴- صندوق قرض الحسنه متوسط موظف است تمامی عملیات و اسناد خود را براساس استانداردهای حسابداری و همچنین ضوابطی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می شود، در سیستم های حسابداری و بستر سامانه برخط و متمرکز عملیاتی و نظارتی بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۶۵- محل فعالیت صندوق قرض الحسنه متوسط و شعبه آن باید مورد تأیید فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فراجا) باشد.

تبصره- جابجایی محل فعالیت صندوق قرض الحسنه متوسط منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی صرفاً در استان محل فعالیت مندرج در اساسنامه صندوق امکان پذیر می باشد.

ماده ۶۶- حسابرس مستقل و بازرس قانونی صندوق قرض الحسنه متوسط باید از میان حسابرسان معتمد بانک مرکزی طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی انتخاب شود.

ماده ۶۷- بانک مرکزی می تواند در خصوص درخواست صندوق قرض الحسنه کوچک جهت تبدیل به صندوق قرض الحسنه متوسط، در صورت حصول شرایط زیر اتخاذ تصمیم نماید:

۱-۶۷- سپری شدن حداقل سه سال از شروع فعالیت براساس اجازه نامه فعالیت صادره مبتنی بر مفاد این دستورالعمل؛

۲-۶۷- تأیید عملکرد از سوی بانک مرکزی در چارچوب ضوابط مربوطه؛

۳-۶۷- افزایش سرمایه به میزان مورد نیاز و تطبیق آن با شرایط و الزامات تعیین شده در دستورالعمل.

ماده ۶۸- در خصوص صندوق قرض الحسنه متوسط، بانک مرکزی می تواند در نتیجه اعمال اقدامات نظارتی و یا در صورت درخواست آن صندوق، اجازه نامه فعالیت آن را با رعایت مفاد این دستورالعمل به صندوق قرض الحسنه کوچک یا خرد تبدیل نماید.

ماده ۶۹- صندوق قرض الحسنه متوسط منوط به تحقق شرایط زیر و اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی مجاز به تأسیس شعبه می باشد:

۱-۶۹- سپری شدن حداقل یک سال از شروع فعالیت صندوق قرض الحسنه متوسط؛

۲-۶۹- برخورداری از سرمایه به میزان ۲۰ درصد حداقل سرمایه مورد نیاز برای تأسیس و فعالیت صندوق

قرض الحسنه متوسط به ازای هر شعبه؛

۳-۶۹- کفایت سیستم حسابداری متمرکز بین مرکز اصلی و شعبه به تأیید حسابرس مستقل؛

۴-۶۹- فراهم نمودن امکان اتصال کلیه شعب صندوق قرض الحسنه متوسط به سامانه‌های اعلامی

بانک مرکزی؛

۵-۶۹- تأیید عملکرد صندوق قرض الحسنه متوسط توسط بانک مرکزی.

تبصره ۱- صندوق قرض الحسنه متوسط حداکثر مجاز به ایجاد ۱۰ شعبه می‌باشد.

تبصره ۲- صندوق صرفاً مجاز به تأسیس شعب خود در همان استان محل فعالیت می‌باشد.

ماده ۷۰- مدیرعامل صندوق قرض الحسنه متوسط موظف است؛ اطلاعات و مدارک مربوط به ایجاد، جابجایی و تعطیلی

شعب خود را که به تصویب هیأت امناء/ مدیره صندوق رسیده است، حداقل دو ماه قبل از اقدام، به بانک مرکزی

اعلام نماید.

ماده ۷۱- در صورت تعطیلی شعبه، کلیه حساب‌ها و اسناد و مدارک باید به نزدیکترین شعبه دایر انتقال یابد.

ماده ۷۲- صندوق قرض الحسنه متوسط موظف است جابجایی و تعطیلی شعبه خود را پس از تأیید بانک مرکزی از

طریق روش‌های مختلف اطلاع‌رسانی از جمله، ارسال پیامک اطلاع‌رسانی به مشتریان، درج اطلاعیه در محل شعبه،

پایگاه اطلاع‌رسانی، روزنامه کثیرالانتشار و یا محلی، مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

بخش پنجم: مقررات خاص فعالیت صندوق قرض الحسنه بزرگ

ماده ۷۳- مانده سپرده‌های اخذشده توسط صندوق قرض الحسنه بزرگ (به استثناء وجوه اداره شده) در هر زمان نباید

از ده برابر مجموع سرمایه ثبت‌شده صندوق قرض الحسنه بزرگ بیشتر شود، در هر حال، مانده مجموع منابع

نقدی صندوق قرض الحسنه بزرگ (به استثناء کارمزد قرض الحسنه اعطایی و سود ناشی از سپرده سرمایه‌گذاری

مدت‌دار) نباید بیش از صد و پنجاه هزار میلیارد ریال باشد.

تبصره- در صورتی که مانده سپرده‌های اخذ شده (به استثناء وجوه اداره شده تودیع شده نزد صندوق) توسط

صندوق قرض الحسنه بزرگ به بیش از ده برابر مجموع سرمایه ثبتی صندوق افزایش یابد، صندوق موظف است

حداکثر ظرف مدت سه‌ماه نسبت به افزایش سرمایه و یا نسبت به کاهش سپرده‌های اخذ شده اقدام نماید.

ماده ۷۴- خرید دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود و سایر تجهیزات و ملزومات برای اداره امور صندوق

قرض الحسنه بزرگ حداکثر معادل چهل درصد سرمایه ثبتی مجاز است.

ماده ۷۵- حداکثر مبلغ قرض الحسنه قابل پرداخت به هر شخص توسط صندوق بزرگ، دو و نیم میلیارد ریال می‌باشد.

ماده ۷۶- صندوق قرض الحسنه بزرگ موظف است منابع نقدی خود را حداکثر در پنج مؤسسه اعتباری با اعلام قبلی به بانک مرکزی در قالب قرض الحسنه سپرده گذاری نماید تا از محل آن نسبت به اعطای قرض الحسنه و یا پرداخت سایر هزینه ها اقدام کند. نگهداری منابع نقدی صندوق در حساب های سپرده ای که به نام صندوق نیست، ممنوع می باشد.

تبصره- سپرده سرمایه گذاری مدت دار موضوع بند ۴-۳۰- می تواند در یکی از مؤسسات اعتباری مورد اشاره در این ماده سپرده گذاری گردد.

ماده ۷۷- صندوق قرض الحسنه بزرگ مطابق با ضوابط و مقررات ابلاغی بانک مرکزی مجاز به درخواست و استفاده از درگاه پرداخت اینترنتی به منظور انجام امور مشتریان خود می باشد.

ماده ۷۸- صندوق قرض الحسنه بزرگ، ملزم به رعایت نسبت پوشش نقدینگی براساس ضوابط ابلاغی بانک مرکزی ناظر الزامات مدیریت ریسک نقدینگی مؤسسات اعتباری می باشد.

ماده ۷۹- صندوق قرض الحسنه بزرگ، ملزم به رعایت الزامات نظام مؤثر کنترل داخلی مؤسسات اعتباری مطابق با آخرین ضوابط ابلاغی بانک مرکزی می باشد.

ماده ۸۰- اعطای تسهیلات رفاهی به کارکنان صندوق قرض الحسنه بزرگ با رعایت ضوابط پرداخت تسهیلات به کارکنان مؤسسات اعتباری، از محل حقوق مالکانه بالامانع بوده و باید در صورت های مالی سالانه صندوق به صورت مستقل درج گردد.

ماده ۸۱- صندوق قرض الحسنه بزرگ موظف است تمامی عملیات و اسناد خود را براساس استانداردهای حسابداری و همچنین ضوابطی که توسط بانک مرکزی ابلاغ می شود، در سیستم های حسابداری و بستر سامانه برخط و متمرکز عملیاتی و نظارتی بانک مرکزی اجرا و ثبت نماید.

ماده ۸۲- محل فعالیت صندوق قرض الحسنه بزرگ و شعبه باید مورد تأیید فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (فرآجا) باشد.

ماده ۸۳- حسابرس مستقل و بازرس قانونی صندوق قرض الحسنه بزرگ باید از میان حسابرسان معتمد بانک مرکزی طبق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی انتخاب شود.

ماده ۸۴- بانک مرکزی می تواند در خصوص درخواست صندوق قرض الحسنه متوسط جهت تبدیل به صندوق قرض الحسنه بزرگ، در صورت حصول شرایط زیر اتخاذ تصمیم نماید:

۸۴-۱- سپری شدن حداقل پنج سال از شروع فعالیت براساس اجازه نامه فعالیت صادره مبتنی بر مفاد این

دستورالعمل؛

۸۴-۲- تأیید عملکرد از سوی بانک مرکزی در چارچوب ضوابط مربوطه؛

۸۴-۳- افزایش سرمایه به میزان مورد نیاز و تطبیق آن با شرایط و الزامات تعیین شده در دستورالعمل.

ماده ۸۵- در خصوص صندوق قرض الحسنه بزرگ، بانک مرکزی می تواند در نتیجه اعمال اقدامات نظارتی و یا در صورت درخواست آن صندوق، اجازه نامه فعالیت آن را با رعایت مفاد این دستورالعمل به سایر انواع صندوق تبدیل نماید.

ماده ۸۶- صندوق قرض الحسنه بزرگ منوط به تحقق شرایط زیر و اخذ مجوز قبلی از بانک مرکزی مجاز به تأسیس شعبه می باشد:

۸۶-۱- کفایت سیستم حسابداری متمرکز بین مرکز اصلی و شعبه به تأیید حسابرس مستقل؛

۸۶-۲- فراهم نمودن امکان اتصال کلیه شعب صندوق قرض الحسنه بزرگ به سامانه های اعلامی بانک مرکزی؛

۸۶-۳- تأیید عملکرد صندوق قرض الحسنه بزرگ توسط بانک مرکزی.

تبصره- صندوق قرض الحسنه بزرگ حداکثر مجاز به ایجاد ۵۰ شعبه می باشد.

ماده ۸۷- مدیرعامل صندوق قرض الحسنه بزرگ موظف است؛ اطلاعات و مدارک مربوط به ایجاد، جابجایی و تعطیلی شعب خود را که به تصویب هیأت امانت/مدیره صندوق رسیده است، حداقل دو ماه قبل از اقدام، به بانک مرکزی اعلام نماید.

ماده ۸۸- در صورت تعطیلی شعبه، کلیه حساب ها و اسناد و مدارک باید به نزدیکترین شعبه دایر انتقال یابد.

ماده ۸۹- صندوق قرض الحسنه بزرگ موظف است؛ جابجایی و تعطیلی شعبه خود را پس از تأیید بانک مرکزی از طریق روش های مختلف اطلاع رسانی از جمله؛ ارسال پیامک اطلاع رسانی به مشتریان، درج اطلاعیه در محل شعبه، پایگاه اطلاع رسانی، روزنامه کثیرالانتشار و یا محلی، مراتب را حداقل دو ماه قبل از اقدام به اطلاع عموم برساند.

فصل چهارم - نظارت بر صندوق

ماده ۹۰- صندوق موظف است حسب دستور بانک مرکزی کلیه اطلاعات و اسناد مورد نیاز از جمله، صورت های مالی خود را به بانک مرکزی ارائه دهد.

ماده ۹۱- بانک مرکزی در هر زمان که لازم بداند، می تواند بازرسان خود را جهت رسیدگی به عملیات و حساب های صندوق اعزام نماید. مدیران صندوق ملزم به همکاری با بازرسان بانک مرکزی بوده و باید تمامی اسناد، مدارک و دفاتر خود را جهت رسیدگی بطور دقیق، کامل و به موقع به آنها ارائه نمایند.

ماده ۹۲- تخطی از قوانین و مقررات مربوطه و احکام این دستورالعمل موجب اعمال مجازات های مقرر در قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مجازات های مندرج در سایر قوانین و مقررات مربوط می گردد.

تبصره ۱- در صورت سلب صلاحیت هر یک از اعضای هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل، صندوق موظف می‌باشد ظرف مدت سی روز کاری نسبت به معرفی اعضای جدید هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل جدید اقدام نماید، عدم معرفی فرد جایگزین به به عنوان تخلف صندوق محسوب می‌گردد.

تبصره ۲- در صورت سلب صلاحیت هر یک از اعضای هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل صندوق، اشخاص مزبور نمی‌توانند تا مدت دو سال به عنوان عضو هیأت‌مدیره و یا مدیرعامل هیچ یک از صندوق‌ها تعیین شوند.

فصل پنجم - گزیر، انحلال و تصفیه صندوق

ماده ۹۳- در صورتی که وضعیت صندوق به تشخیص بانک مرکزی قابل اصلاح نباشد، دستور توقف عملیات قرض‌الحسنه صندوق صادر می‌گردد.

ماده ۹۴- پس از صدور دستور توقف عملیات صندوق، فرایند گزیر از طریق یکی از راهکارهای زیر صورت می‌گیرد:

۱-۹۴- ادغام با صندوق دیگر مورد تأیید بانک مرکزی؛

۲-۹۴- تملک توسط مؤسسه اعتباری یا صندوق دیگر مورد تأیید بانک مرکزی؛

۳-۹۴- انحلال صندوق.

ماده ۹۵- از زمان اعلام توقف عملیات قرض‌الحسنه صندوق، انجام هرگونه عملیات و ایجاد بدهی جدید توسط صندوق ممنوع می‌باشد. هر نوع مداخله اعضای هیأت‌امناء، هیأت‌مدیره و مدیرعامل در امور صندوق از زمان اعلام توقف عملیات قرض‌الحسنه ممنوع می‌باشد.

ماده ۹۶- با اعلام توقف عملیات قرض‌الحسنه صندوق، در صورت ضرورت و به تشخیص بانک مرکزی، مدیر/مدیران موقت برای اداره صندوق از جانب بانک مرکزی انتصاب می‌گردد. مدیر/مدیران موقت دارای تمام یا برخی از اختیارات مدیران صندوق متوقف، به شرح مندرج در اساسنامه به تشخیص بانک مرکزی و نیز سایر اختیارات و وظایف محوله توسط هیأت‌عالی خواهند بود.

ماده ۹۷- فرآیند تملک، به موجب قراردادی است که متضمن توافق طرفین جهت تقبل بدهی‌ها و تعهدات صندوق متوقف و انتقال دارایی‌های آن به مؤسسه اعتباری و یا صندوق دیگر در قبال پرداخت وجه معین و یا عدم پرداخت وجه می‌باشد.

ماده ۹۸- حداکثر مدت فرایند گزیر صندوق سه سال می‌باشد.

ماده ۹۹- صندوق در موارد زیر منحل و تصفیه می‌گردد:

۱-۹۹- ابطال اجازه‌نامه تأسیس و فعالیت؛

۲-۹۹- صدور حکم انحلال یا ورشکستگی توسط دادگاه؛

۳-۹۹- انحلال اختیاری؛

۹۹-۴- در صورتی که پس از طی مدت مقرر در ماده ۹۸- و یا پیش از مدت زمان یادشده با تشخیص بانک

مرکزی، ادغام با صندوق دیگر یا تملک توسط مؤسسه اعتباری یا صندوق دیگر قابل انجام نباشد.

ماده ۱۰۰- در صورت انحلال صندوق، کلیه اختیارات و وظایف هیئت امانت صندوق منحل تا خاتمه امر تصفیه و آگهی ختم عمل، بر عهده مدیران تصفیه می‌باشد.

ماده ۱۰۱- مدیر تصفیه از تاریخ انتصاب، دارای تمامی یا بخشی از اختیارات و وظایف مدیران صندوق که در اساسنامه آن صندوق مقرر گردیده و نیز سایر اختیارات و وظایف محوله طبق قوانین و مقررات ذی‌ربط خواهد بود.

ماده ۱۰۲- پس از خاتمه عملیات تصفیه، مراتب باید حداکثر ظرف مدت یک ماه توسط مدیر تصفیه در مرجع ثبتی ثبت گردد.

ماده ۱۰۳- با شروع فرایند تصفیه صندوق، بستانکاران صندوق به استثناء سپرده‌گذاران و کارکنان آن باید ظرف مهلت زمانی حداکثر ۹۰ روز کاری از تاریخ اعلام عمومی، تمامی اسناد و مدارک مربوط به مطالبات خود را ارائه نمایند.

ماده ۱۰۴- با شروع فرایند تصفیه، اولویت پرداخت بدهی‌ها با سپرده‌گذاران است.

تبصره ۱- هزینه‌های مربوط به تصفیه صندوق از جمله حقوق مدیران تصفیه و هزینه‌های دادرسی از محل منابع صندوق پرداخت می‌گردد.

تبصره ۲- اعضاء هیأت امانت صندوق در تأمین منابع لازم به منظور تصفیه سپرده‌های دریافتی از اشخاص، دارای مسئولیت تضامنی می‌باشند.

تبصره ۳- مطالبات هیأت امانت، هیأت مدیره، مدیرعامل و اشخاص مرتبط آن‌ها (اشخاص حقیقی یا حقوقی که با اشخاص مورد اشاره واجد رابطه مالکیتی مؤثر، شراکت تجاری، نمایندگی اعم از نمایندگی قراردادی، قانونی و قضائی یا مدیریتی بوده یا دارای خویشاوندی نسبی یا سببی طبقه اول یا درجه یک از طبقه دوم با آنان باشند)، در آخرین اولویت، قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۰۵- در فرایند گزیر، مؤسسين و هیأت امانت صرفاً پس از پرداخت بدهی‌ها بر اساس اولویت تعیین شده در ماده ۱۰۴- فقط مجاز به مطالبه آورده نقدی اسمی خود می‌باشند.

تبصره- در صورت داشتن مازاد پس از پرداخت بدهی‌های اشاره شده در ماده ۱۰۴- و ماده ۱۰۵- مبلغ مذکور با نظارت مدیران تصفیه، در زمره اموال در اختیار ولی فقیه محسوب می‌گردد.

ماده ۱۰۶- در صورتی که مدیر موقت یا تصفیه، معاملات و قراردادهای صندوق طی یک سال منتهی به تاریخ شروع فرایند گزیر را صوری، غیرقانونی، ناشی از تبانی، به قصد فرار از دین و نظایر آن تشخیص دهد، موظف است

نسبت به طرح دعوا در مرجع قضایی و درخواست صدور حکم ابطال معاملات و قراردادهای مذکور اقدام نماید.

ماده ۱۰۷- انتصاب اعضای هیأت امناء، اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل صندوق و سایر اشخاص مرتبط مطابق با ضوابط مقرر و همچنین انتصاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل مؤسسات اعتباری و سایر مؤسسات پولی غیربانکی به عنوان مدیر موقت یا تصفیه صندوق صرفاً با تایید بانک مرکزی مجاز است.

ماده ۱۰۸- در حین انجام فرآیند گزیر و تصفیه صندوق رسیدگی به دعاوی مربوطه از جمله دعاوی ورشکستگی در مراجع قضایی منجر به توقف یا برگشت فرآیند گزیر و تصفیه نخواهد شد.

فصل ششم - سایر موارد

ماده ۱۰۹- بانک مرکزی می تواند نسبت به تغییر مبالغ درج شده در این دستورالعمل، حسب شرایط و اقتضانات از جمله نرخ تورم اقدام نماید.

ماده ۱۱۰- صندوق هایی که قبل از تصویب این دستورالعمل تأسیس شده و به فعالیت اشتغال داشته اند، باید ظرف مدت دو سال از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، مطابق شیوه نامه ای که به تصویب هیأت عالی می رسد شرایط خود را با مفاد این دستورالعمل تطبیق دهند مگر در مواردی که مهلت دیگری برای آن ها در مفاد دستورالعمل قید شده باشد.

تبصره- هر یک از اعضاء هیأت امناء پیشنهادی صندوق های موجود که قبل از تصویب این دستورالعمل به فعالیت اشتغال داشته اند، در زمان اخذ مجوز باید با ارائه تعهدنامه ضمن الزام به رعایت مفاد اساسنامه صندوق در خصوص ورود و خروج اعضای هیأت امناء، در خصوص طرح هرگونه ادعا یا ادعاهای احتمالی آتی از سوی هر شخص حقیقی یا حقوقی در مراجع قضایی متعهد گردند.

ماده ۱۱۱- صندوق در مواردی که در این دستورالعمل ذکر نشده است، تابع قوانین و مقررات جاری از جمله، قانون پولی و بانکی کشور، قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قانون عملیات بانکی بدون ربا، قانون تنظیم بازار غیرمتشکل پولی، قانون تجارت، قوانین مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، مصوبات، مقررات، بخشنامه ها و دستورات ابلاغی بانک مرکزی و سایر قوانین و مقررات موضوعه می باشد.

این دستورالعمل در (۱۱۱) ماده و (۵۱) تبصره در تاریخ ۱۴۰۳/۱۱/۲۳ به تصویب هیأت عالی رسید و جایگزین

«دستورالعمل اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق های قرض الحسنه تک شعبه ای» مصوب جلسه مورخ

۱۴۰۱/۰۷/۱۹ شورای پول و اعتبار گردید.